

udvalgte. Men ved Landsretterne kan dette ikke gaa; man kan ikke der lade den Maade, hvorpaa Sagførerne plædere Sagen, faa saa stor og afgørende Betydning. Man har der baade med gode og mindre gode Sagførere at gøre, og derfor er det nødvendigt, at Sagen, naar deres Gerning er endt, først ligesom bundfældes hos Dommerne, og disse kunne da maaske ønske at faa forskellige Enkelt-heder oplyste. I Tilfælde af, at der er Tale om Regnskaber i Dommen, kunde man maaske ønske at gaa dem nærmere efter; er der Tale om f. Eks. Løn til op-sagte Lærlinge eller lignende, kan man ønske Oplysninger om, hvorledes man i det paagældende Fag i det hele bærer sig ad, hvad der er Skik og Brug osv.; ifølge den Maade, hvorpaa Advokaten eller Sagføreren har forelagt f. Eks. Indholdet af en Skrivelse, kan man være kommen til at lægge for lidt eller maaske ogsaa for megen Vægt paa denne Skrivelses Indhold o. s. fr., Ting, som man først bliver opmærksom paa, naar man skal til den nærmere Udarbejdelse af Dommen. Thi selve Udarbejdelsen af Dommen er ingenlunde nogen formel Sag, men har større Betydning. Naar Dommerne skulle arbejde sig dybere ind i Motiverne for Dommen, som de have været med til foreløbig at fælde, er det meget muligt, at de kunne komme til et helt andet Syn eller i alt Fald ændret Syn paa Sagen, og den først vedtagne Domsslutning bør maaske falde. Er den nu vedtagen, og navnlig hvis den skulde være vedtagen i ret højtidelige Former, maaske tilført Protokol, vil det være overordentlig vanskeligt at ændre den, og saa maa Dommerne være med til at fastslaa den Domsafgørelse, som de egentlig ikke ønske skal fældes, og de maa da sætte deres Lid til, at Sagen kommer til Højesteret og der afgøres paa en anden Maade. Det er den ene Ting. Dernæst er der det, at en Dom er Kød og Blod paa det Skelet, som Lovene ere. Ved de Domme, som i Tidens Løb fældes af Højesteret, gives der i Virkeligheden paa mange Punkter en Lovgivning, som skal have Betydning. Det gælder da om, at der er den fornødne Overensstemmelse mellem tidligere Domme og den Dom, som i det paagældende Øjeblik skal fældes. Det kan da kræve saadanne Undersøgelser, at de 24 Timer, der først var Tale om, ere for lidt. Men ogsaa de 3 Dage kunne blive for lidt; jeg skulde egentlig ønske, at man fik en lignende Ordning som i Preussen, hvor man har en hel Uge. Imidlertid har jeg ikke kunnet faa Udvalget til

at gaa med til saa stor en Frist, og i Haab om, at den Frist, som nu foreslaas, maa vise sig at være nogenlunde tilstrækkelig, er jeg der gaaet med til Kravet i denne mere begrænsede Form.

Endnu maa jeg maaske udtale, at den Hovedindvending, som vi fra vor Side have mod Retsplejeloven, som den her foreligger, er Indførelse af Nævninger. Jeg kan ikke tillægge den Omstændighed, at de kræves i Grundloven, nogen som helst afgørende Betydning, naar man dog ikke vil opfylde Grundlovens Bud om en Adskillelse mellem Domsmagten og Administrationen. Det vil man jo ikke gøre, og det er en Grundlovsbestemmelse, der i og for sig er lige saa vigtig som Kravet om Nævninger. Jeg har tidligere udtalt mig om de mærkelige Afgørelser, de mærkelige Domme, der kunne fældes igennem Nævninger, hele den Paavirkning, Nævninger ere udsatte for, og som vil komme til at udøve sin Indflydelse baade for og imod den anklagede. Jeg har haft Lejlighed til ved Sagens første Behandling i Aar at gøre opmærksom paa, hvilke Farer der truede derved, at man nu i den senere Tid har søgt at faa en helt ny Retsbevidsthed indpodet i Folk, og at det let vil komme til at sætte sig Frugt paa en højst uheldig Maade. Men, som jeg sagde i en anden Sag, jeg ved nok, at man i denne Sag prædiker for døde Øren. Jeg ønsker imidlertid at have min og mine Meningsfællers Ryg fri i denne Sag.

Jeg kan imidlertid ikke undlade, hvis den højtærede Formand tillader det, ganske kort at nævne to Tilfælde, som en højt anset Dommer i England, Sir Henry Hawkins, adlet som Lord Brampton, har omtalt blandt mange andre i sine Livs-erindringer, som ere udgivne i 1904. Det er to ganske kuriøse Eksempler paa de Motiver, der kunne lede en Nævningedomstol, og den Indflydelse, man udefra kan faa paa en Nævningedomstol. I det ene Tilfælde var en Mand anklaget for et forfærdeligt Mord. Tilfældet var uomtvisteligt for enhver anden end en Jury, siger den paagældende Dommer. Enhver anden end en Jury vilde være ganske paa det rene med, at det var et Mord, udøvet med en eksemPELLØS Brutalitet. Manden var nemlig anklaget for Mord paa sin Fader og sin Moder, og, som sagt, der var ingen Tvivl derom. Saa trak Juryens Medlemmer sig tilbage for at overveje, hvordan de skulde fælde deres Dom, og de var meget længe borte. Dommeren sendte saa Bud til dem og spurgte, om der var noget